

1 Protiv koga se može pokrenuti postupak u slučaju nesolventnosti?

U Poljskoj je stečajni postupak u smislu članka 1. stavka 1. Uredbe (EU) 2015/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o postupku u slučaju nesolventnosti (preinaka) uređen dvama aktima:

Zakonom od 28. veljače 2003. – Stečajni zakon (*Prawo upadłościowe*, Službeno glasilo zakona (*Dziennik Ustaw*) 2016., br. 2171) – u daljnjem tekstu: „Stečajni zakon”

Zakonom od 15. svibnja 2015. – Zakon o restrukturiranju (*Prawo restrykturyzacyjne*, Službeno glasilo zakona 2016., br. 1574) – u daljnjem tekstu: „Zakon o restrukturiranju”.

Odredbama Stečajnog zakona uređen je postupak likvidacije koji se odnosi na nesolventnost odnosno „stečaj” (*upadłość*). Zakonom o restrukturiranju uređen je postupak restrukturiranja koji se odnosi na rizik nesolventnosti, odnosno „postupak odobrenja nagodbe” (*postępowanie o zatwierdzenie układu*, članci 210.–226., „ubrznani postupak nagodbe” (*przyspieszone postępowanie układowe*, članci 227.–264.), „postupak nagodbe” (*postępowanie układowe*, članci 267.–282.) i „postupak sanacije” (*postępowanie sanacyjne*, članci 283.–323.).

Cilj je **stečajnog postupka** namiriti tražbine vjerovnikâ u najvećoj mogućoj mjeri te, ako je razumno moguće, održati poslovanje dužnikova poduzeća.

Navedeni se postupak pokreće isključivo na zahtjev i sastoji se od dvije faze: postupka za proglašenje stečaja i postupka nakon proglašenja stečaja.

Postupak odobrenja nagodbe omogućuje dužniku sklapanje nagodbe tako da glasove vjerovnika prikupi sâm, bez uključivanja suda. Taj se postupak može pokrenuti ako iznos osporenih tražbina koje vjerovnicima daju pravo glasovanja o nagodbi nije veći od 15% vrijednosti svih tražbina koje vjerovnicima daju pravo glasovanja o nagodbi.

Ubrznani postupak nagodbe omogućuje dužniku sklapanje nagodbe nakon što je popis tražbina sastavljen i odobren na pojednostavnjen način. Taj se postupak može provesti ako iznos osporenih tražbina koje vjerovnicima daju pravo glasovanja o nagodbi nije veći od 15% vrijednosti svih tražbina koje vjerovnicima daju pravo glasovanja o nagodbi.

Postupak nagodbe omogućuje dužniku sklapanje nagodbe nakon što je popis tražbina sastavljen i odobren. Taj se postupak može provesti ako iznos osporenih tražbina koje vjerovnicima daju pravo glasovanja o nagodbi nije veći od 15% vrijednosti svih tražbina koje vjerovnicima daju pravo glasovanja o nagodbi.

Postupak sanacije omogućuje dužniku da poduzme sanacijske mjere (za reorganizaciju dužnikova poduzeća) te sklopi nagodbu nakon što je popis tražbina sastavljen i odobren. Sanacijske mjere uključuju pravne i praktične mjere za poboljšanje ekonomske situacije dužnika kako bi ponovno mogao ispunjavati svoje obveze, a istodobno ga štite od postupka izvršenja.

Stečajni postupak može se pokrenuti protiv poduzetnika. U skladu s člankom 43.1 poljskog Građanskog zakonika (*kodeks cywilny*) poduzetnik je fizička osoba, pravna osoba ili organizacijska jedinica bez pravne osobnosti čija se poslovna sposobnost temelji na zakonu i koja u vlastito ime obavlja poslovnu ili profesionalnu djelatnost.

Zahtjev za pokretanje stečajnog postupka može podnijeti dužnik i svaki od njegovih osobnih vjerovnika.

Stečajni postupak može se pokrenuti i protiv:

društava s ograničenom odgovornošću i dioničkih društava koja ne obavljaju poslovnu djelatnost;

partnera u poslovnom partnerstvu koji neograničeno, cjelokupnom svojom imovinom, odgovaraju za ispunjenje obveza iz tog partnerstva;

partnera u profesionalnom partnerstvu.

Stečajni postupak može se pokrenuti i protiv fizičkih osoba koje ne obavljaju poslovnu djelatnost (članak 491.1 i dalje Stečajnog zakona). Taj se postupak provodi samo na zahtjev dužnika, osim ako je dužnik bivši poduzetnik, a u tom slučaju zahtjev za pokretanje stečajnog postupka može podnijeti i vjerovnik u razdoblju od najviše jedne godine nakon brisanja poduzetnika iz odgovarajućeg registra.

Postupak restrukturiranja može se pokrenuti u odnosu na:

poduzetnike u smislu članka 43.1 Građanskog zakonika;

društva s ograničenom odgovornošću (*spółka z ograniczoną odpowiedzialnością*) i dionička društva (*spółka akcyjna*) koja ne obavljaju poslovnu djelatnost;

partnere u poslovnom partnerstvu (*osobowa spółka handlowa*) koji neograničeno, cjelokupnom svojom imovinom, odgovaraju za ispunjenje obveza iz tog partnerstva;

partnere u partnerstvu (*spółka partnerska*).

Postupak restrukturiranja ne pokreće se u odnosu na fizičke osobe koje ne obavljaju poslovnu djelatnost. Postupak restrukturiranja provodi se samo na zahtjev dužnika, osim u slučaju postupka sanacije, koji se može pokrenuti i na zahtjev vjerovnika ako je dužnik nesolventan.

Postupak odobrenja nagodbe omogućuje dužniku sklapanje nagodbe tako da glasove vjerovnika prikupi sâm, bez uključivanja suda. Taj se postupak može provesti ako iznos osporenih tražbina koje vjerovnicima daju pravo glasovanja o nagodbi nije veći od 15% vrijednosti svih tražbina.

Ubrznani postupak nagodbe omogućuje dužniku sklapanje nagodbe nakon što je popis tražbina sastavljen i odobren na pojednostavnjen način. Taj se postupak može provesti ako iznos osporenih tražbina koje vjerovnicima daju pravo glasovanja o nagodbi nije veći od 15% vrijednosti svih tražbina koje vjerovnicima daju pravo glasovanja o nagodbi.

Postupak nagodbe omogućuje dužniku sklapanje nagodbe nakon što je popis tražbina sastavljen i odobren. Taj se postupak može provesti ako iznos osporenih tražbina koje vjerovnicima daju pravo glasovanja o nagodbi nije veći od 15% vrijednosti svih tražbina koje vjerovnicima daju pravo glasovanja o nagodbi.

Postupak sanacije omogućuje dužniku poduzimanje sanacijskih mjera (za reorganizaciju dužnikova poduzeća) te sklapanje nagodbe nakon što je popis tražbina sastavljen i odobren. Sanacijske mjere uključuju pravne i praktične mjere za poboljšanje ekonomske situacije dužnika kako bi ponovno mogao ispunjavati svoje obveze, a istodobno ga štite od postupka izvršenja.

Stečajni postupak može se pokrenuti protiv poduzetnika. U skladu s člankom 43.1 Građanskog zakonika poduzetnik je fizička osoba, pravna osoba ili organizacijska jedinica bez pravne osobnosti čija se poslovna sposobnost temelji na zakonu i koja u vlastito ime obavlja poslovnu ili profesionalnu djelatnost. Osim toga, stečajni postupak može se pokrenuti i protiv:

društava s ograničenom odgovornošću i dioničkih društava koja ne obavljaju poslovnu djelatnost;
partnera u poslovnom partnerstvu koji neograničeno, cjelokupnom svojom imovinom, odgovaraju za ispunjenje obveza iz tog partnerstva;
partnera u partnerstvu.

Postupak za proglašenje stečajna može se pokrenuti i protiv fizičkih osoba koje ne obavljaju poslovnu djelatnost (članak 491.1 i dalje Stečajnog zakona).

Postupak restrukturiranja može se pokrenuti u odnosu na:

poduzetnike u smislu Zakona od 23. travnja 1964. – Građanski zakonik (*kodeks cywilny*, Službeni glasnik zakona 2016., točke 380. i 585.), u daljnjem tekstu „Građanski zakonik”;

društva s ograničenom odgovornošću (*spółka z ograniczoną odpowiedzialnością*) i dionička društva (*spółka akcyjna*) koja ne obavljaju poslovnu djelatnost;
partnere u poslovnom partnerstvu (*osobowa spółka handlowa*) koji neograničeno, cjelokupnom svojom imovinom, odgovaraju za ispunjenje obveza iz tog partnerstva;

partnere u partnerstvu (*spółka partnerska*).

Postupak restrukturiranja ne pokreće se u odnosu na fizičke osobe koje ne obavljaju poslovnu djelatnost. Postupak restrukturiranja provodi se samo na zahtjev dužnika, osim u slučaju postupka sanacije, koji se može pokrenuti i na zahtjev vjerovnika ako je dužnik nesolventan.

2 Koji su uvjeti za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti?

Stečajni postupak pokreće se protiv dužnika koji je postao nesolventan (članak 10. Stečajnog zakona).

Dužnik je nesolventan ako ne može ispuniti svoje financijske obveze po njihovu dospijeću. Smatra se da dužnik ne može ispuniti svoje financijske obveze ako kasni s plaćanjem više od tri mjeseca. Dužnik koji je pravna osoba ili organizacijska jedinica bez pravne osobnosti čija se poslovna sposobnost temelji na posebnom zakonodavnom aktu nesolventan je i kada su njegove financijske obveze veće od vrijednosti njegove imovine te takvo stanje traje duže od 24 mjeseca. Sud može odbiti zahtjev za pokretanje stečajnog postupka ako nema kratkoročnog rizika da dužnik neće moći ispunjavati svoje financijske obveze po njihovu dospijeću.

Postupak restrukturiranja može se pokrenuti u odnosu na nesolventnog dužnika ili dužnika kojem prijete nesolventnost. Nesolventni dužnik jest dužnik koji je nesolventan u smislu članaka 10. i 11. Stečajnog zakona. Dužnik kojem prijete nesolventnost dužnik je na temelju čije se ekonomske situacije može zaključiti da u kratkom roku može postati nesolventan.

Sud će odbiti pokretanje postupka restrukturiranja ako bi takav postupak bio štetan za vjerovnike.

Nadalje, Zakonom o restrukturiranju utvrđeni su i posebni uvjeti za pokretanje svake vrste postupka restrukturiranja.

Postupak odobrenja nagodbe i ubrzani postupak nagodbe mogu se provesti ako iznos osporenih tražbina koje vjerovnicima daju pravo glasovanja o nagodbi nije veći od 15% vrijednosti svih tražbina koje vjerovnicima daju pravo glasovanja o nagodbi.

Postupak nagodbe i postupak sanacije mogu se provesti ako je iznos osporenih tražbina koje vjerovnicima daju pravo glasovanja o nagodbi veći od 15% vrijednosti svih tražbina koje vjerovnicima daju pravo glasovanja o nagodbi. Osim toga, sud odbija pokretanje takvog postupka ako ne postoje dokazi *prima facie* da će dužnik moći kontinuirano snositi troškove postupka i ispunjavati obveze koje proizlaze iz njegova pokretanja.

3 Koja imovina čini dio nesolventne mase? Kako se tretira imovina koju dužnik pribavi ili koja na njega bude prenesena nakon pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti?

U stečajnom postupku stečajna masa obuhvaća imovinu u vlasništvu stranke u stečaju na datum proglašenja stečaja te imovinu koju ta stranka stekne tijekom *stečajnog postupka* (članak 62. Stečajnog zakona). *Iznimke od tog pravila* navedene su u člancima od 63. do 67.a Stečajnog zakona.

U stečajnu masu ne ulazi imovina izuzeta od postupka izvršenja u skladu sa Zakonom od 17. studenoga 1964. – Zakon o parničnom postupku (Službeni glasnik zakona 2016., točke 1822., 1823., 1860. i 1948.), naknada za rad stranke u stečaju u dijelu koji ne podliježe pljenidbi, iznos stečen izvršenjem na temelju zaloge ili hipoteke, ako je stranka u stečaju bila založni ili hipotekarni administrator, u dijelu koji u skladu sa sporazumom o administraciji pripada drugim vjerovnicima.

Nadalje, odlukom skupštine vjerovnika iz stečajne mase može se isključiti druga imovina stranke u stečaju.

U stečajnu masu isto tako ne ulazi imovina namijenjena za pomoć zaposlenicima stranke u stečaju i njihovim obiteljima u obliku gotovine na posebnom računu fonda poduzeća za socijalna davanja zaposlenika uspostavljenom u skladu s **odredbama** o fondu poduzeća za socijalna davanja zaposlenika, zajedno s iznosima koje treba uplatiti na taj račun nakon proglašenja stečaja, uključujući otplatu stambenih kredita, isplatu bankovnih kamata obračunanih na gotovinu u fondu i pristojbe naplaćene korisnicima socijalnih usluga i naknada koje financira taj fond te organizira stranka u stečaju.

U postupku restrukturiranja u masu nagodbe ulazi imovina koja se upotrebljava za poslovanje poduzeća i imovina u vlasništvu dužnika (članci 240., 273. i 294. Zakona o restrukturiranju).

4 Koje ovlasti imaju dužnik i upravitelj u slučaju nesolventnosti?

U stečajnom postupku (postupku usmjerenom na likvidaciju imovine dužnika) dužniku se oduzima pravo upravljanja njegovom imovinom. Upravljanje imovinom (stečajnom masom) preuzima stečajni upravitelj (*syndyk*). Upravitelj isto tako preuzima odgovornosti povezane s poslovanjem dužnikova poduzeća – vođenje poduzeća, ispunjavanje obveze izvješćivanja itd.

Dužnik ostaje sudionik u stečajnom postupku i može osporiti neke odluke koje sud izdaje tijekom tog postupka, odnosno odluke koje se odnose na isključivanje imovine iz stečajne mase i naknadu za rad stečajnog upravitelja.

U postupku restrukturiranja ovlasti dužnika i upravitelja u slučaju nesolventnosti razlikuju se ovisno o vrsti postupka.

U postupku odobrenja nagodbe dužnik može obavljati sve radnje, osim u razdoblju od datuma na koji je izdana odluka o odobrenju nagodbe do datuma na koji ta odluka postala pravomoćna. U tom se razdoblju primjenjuju ista pravila kao u slučaju ubrzanog postupka nagodbe, odnosno dužnik može obavljati uobičajene radnje upravljanja. Za radnje koje nisu uobičajeno upravljanje potrebna je suglasnost nadzornika nagodbe.

U postupku nagodbe i ubrzanom postupku nagodbe dužnik može obavljati uobičajene radnje upravljanja, ali je za radnje koje nisu uobičajeno upravljanje potrebna suglasnost sudskog nadzornika, osim ako je potrebna suglasnost odbora vjerovnika.

U postupku restrukturiranja dužniku se oduzima pravo upravljanja, a radnje obavlja upravitelj u slučaju nesolventnosti, osim ako je za njih potrebna suglasnost odbora vjerovnika.

5 Pod kojim se uvjetima može upotrijebiti kompenzacija?

U stečajnom postupku može se izvršiti *prijeboj* tražbina stranke u stečaju s tražbinama vjerovnika ako su obje tražbine postojale na datum proglašenja stečaja, čak i ako jedna od njih još nije dospjela (članak 93. Stečajnog zakona).

Prijeboj se ne prihvaća ako je vjerovnik stranke u stečaju stekao tražbinu ustupom ili prijenosom nakon proglašenja stečaja ili ju je stekao u razdoblju od 12 mjeseci prije proglašenja stečaja, pri čemu je bio svjestan da postoje razlozi za proglašenje stečaja, osim ako je to stjecanje bilo povezano s otplatom duga za koji je bila odgovorna stranka stjecatelj (bez obzira na to je li riječ o osobnoj odgovornosti ili obvezi osiguranoj određenom imovinom) (članak 94. Stečajnog zakona).

Prijeboj se ne prihvaća ako je vjerovnik postao dužnik stranke u stečaju nakon datuma proglašenja stečaja (članak 95. Stečajnog zakona).

Vjerovnik koji želi iskoristiti pravo *prijeboja* podnosi izjavu u tu svrhu najkasnije na dan prijave tražbine (članak 96. Stečajnog zakona).

U postupku restrukturiranja opća pravila za prijebod međusobnih tražbina podliježu sljedećim ograničenjima:

vjerovnik je postao dužnikov dužnik nakon datuma pokretanja postupka restrukturiranja

nakon pokretanja postupka restrukturiranja, dužnik dužnika koji podliježe postupku restrukturiranja postao je njegov vjerovnik stjecanjem, ustupom ili prijenosom tražbine nastale prije datuma pokretanja postupka restrukturiranja.

Prijebod međusobnih tražbina može se izvršiti ako je tražbina stečena kao rezultat otplate duga za koji je bila odgovorna stranka stjecatelj (osobna odgovornost ili obveza osigurana određenom imovinom) te ako je stranka stjecatelj postala odgovorna za dug prije datuma podnošenja zahtjeva za pokretanje ubrzanog postupka nagodbe.

Vjerovnik koji želi iskoristiti *prijebod* u postupku restrukturiranja u tu svrhu podnosi izjavu dužniku ili, ako je dužniku oduzeto pravo upravljanja, upravitelju u slučaju nesolventnosti najkasnije 30 dana nakon pokretanja postupka restrukturiranja ili, ako su razlozi za *prijebod* nastali kasnije, najkasnije 30 dana nakon nastanka razloga za *prijebod*. Izjava je valjana i ako se podnese sudskom nadzorniku (članci 253., 273. i 297. Zakona o restrukturiranju).

6 Kakav učinak postupak u slučaju nesolventnosti ima na važeće ugovore čiji je dužnik stranka?

Posebne odredbe o učincima proglašenja stečaja na obveze stranke u stečaju navedene su u člancima od 83. do 118. Stečajnog zakona, na nasljedstvo stranke u stečaju u člancima od 119. do 123. te na režim bračne stečevine stranke u stečaju u člancima od 124. do 126.

Člancima 81. i 82. Stečajnog zakona zabranjeno je imovinu koja ulazi u stečajnu masu opteretiti založnim pravom, registarskim založnim pravom ili hipotekom.

Odredbe ugovora kojeg je pojedinac u stečaju strana koje sprečavaju ili ometaju postizanje cilja stečajnog postupka smatraju se ništavim u odnosu na stečajnu masu. Ugovor o prijenosu vlasništva nad imovinom, tražbine ili drugog prava sklopljen radi osiguranja tražbine valjan je u odnosu na stečajnu masu ako je sklopljen u pisanom obliku na ovjereni datum, osim ugovora kojim se uspostavlja financijsko jamstvo (članak 84. Stečajnog zakona).

U člancima 85. i 85.a utvrđena su detaljna pravila o okvirnim ugovorima koji se odnose na terminske / buduće financijske operacije ili prodaju vrijednosnih papira na temelju repo ugovora.

Financijske obveze stranke u stečaju koje još nisu dospjele dopijevaju na datum proglašenja stečaja. Na datum proglašenja stečaja sve nefinancijske obveze postaju financijske obveze i dopijevaju na naplatu tog datuma, čak i ako rok za njihovo izvršenje još nije istekao (članak 91. Stečajnog zakona).

Tražbinu koja proizlazi iz ugovora sklopljenog na temelju ponude koju je dostavila stranka u stečaju vjerovnik može naplatiti u stečajnom postupku samo ako je izjava o prihvaćanju ponude stranci u stečaju dostavljena prije proglašenja stečaja.

Ako na datum proglašenja stečaja obveze iz ugovora o uzajamnom izvršenju nisu izvršene u cijelosti ili djelomično, stečajni upravitelj može, uz suglasnost stečajnog suca (*sędzia komisarz*), izvršiti obveze stranke u stečaju te od druge stranke zatražiti da ispuni uzajamnu obvezu ili se povuče iz ugovora s učinkom od datuma proglašenja stečaja. Ako je stranka u stečaju na datum proglašenja stečaja strana drugog ugovora koji nije ugovor o uzajamnom izvršenju, stečajni upravitelj može se povući iz tog ugovora, osim ako je drukčije predviđeno zakonom.

Na zahtjev druge strane podnesen na ovjereni datum, stečajni upravitelj će u roku od tri mjeseca izdati izjavu povlači li se iz ugovora ili zahtijeva njegovo izvršenje. Propust stečajnog upravitelja da podnese takvu izjavu u navedenom roku smatra se povlačenjem iz ugovora.

Druga strana koja je trebala svoju obvezu izvršiti ranije može obustaviti izvršenje svoje obveze do izvršenja ili osiguranja izvršenja uzajamne obveze. Druga strana nema pravo na to ako je u vrijeme sklapanja ugovora bila svjesna ili je trebala biti svjesna razloga za proglašenje stečaja (članak 98. Stečajnog zakona).

Ako se stečajni upravitelj povuče iz ugovora, druga stranka ima pravo na povrat izvršene obveze, čak i ako je ona dio stečajne mase. U stečajnom postupku strana može zatražiti naknadu za izvršenu obvezu i nastale gubitke podnošenjem takvog zahtjeva stečajnom sucu (članak 99. Stečajnog zakona).

Prodavatelj može zahtijevati povrat pokretne imovine, uključujući vrijednosne papire, koja je poslana stranci u stečaju bez primitka iznosa cijene, ako tu imovinu stranka u stečaju ili osoba koju je stranka u stečaju ovlastila za prodaju te imovine nije stekla prije proglašenja stečaja. Na povrat ima pravo i primatelj koji je stranci u stečaju poslao predmetnu imovinu. Prodavatelj ili primatelj kojem je vraćena imovina dužan je nadoknaditi troškove koji su nastali ili će nastati te primljene predumove. Međutim, stečajni upravitelj može vratiti imovinu ako plati ili osigura plaćanje cijene i troškova koje je stranka u stečaju dužna platiti. Stečajni upravitelj to može učiniti u roku od mjesec dana od podnošenja zahtjeva za povrat (članak 100. Stečajnog zakona).

Ugovori o posredovanju ili komisijskoj prodaji koje je stranka u stečaju sklopila i u kojima je bila platitelj provizije ili pošiljatelj te ugovori o upravljanju vrijednosnim papirima prestaju važiti u trenutku proglašenja stečaja. Druga strana može se povući iz ugovora o posredovanju ili komisijskoj prodaji koje je stranka u stečaju sklopila i u kojima je bila primatelj provizije ili primatelj na datum proglašenja stečaja (članak 102. Stečajnog zakona).

Ugovor o zastupanju prestaje važiti na datum kada bilo koja strana proglasi stečaj. U slučaju stečaja platitelja provizije zastupnik može u stečajnom postupku zahtijevati naknadu gubitaka koje je pretrpio zbog prestanka važenja ugovora (članak 103. Stečajnog zakona).

Ako zajmodavac ili zajmoprimac proglasi stečaj, ugovor o namjenskom zajmu prestaje vrijediti na zahtjev bilo koje strane ako je predmet zajma već izvršen. Ako predmet još nije izvršen, ugovor prestaje važiti (članak 104. Stečajnog zakona).

Ako bilo koja strana ugovora o zajmu proglasi stečaj, ugovor o zajmu prestaje važiti ako predmet zajma još nije izvršen (članak 105. Stečajnog zakona).

Ugovor o najmu ili zakupu nekretnine obvezuje ugovorne strane ako je predmet ugovora stavljen na raspolaganje najmoprimcu ili zakupniku (članci od 106. do 108. Stečajnog zakona). U skladu s odlukom stečajnog suca stečajni upravitelj raskida ugovor o najmu ili zakupu nekretnine koji je sklopila stranka u stečaju dostavom prethodne obavijesti o raskidu tri mjeseca ranije, čak i ako raskid tog ugovora ne bi bio dopušten stranci u stečaju (članci 109. i 110. Stečajnog zakona).

Ugovor o kreditu prestaje važiti u trenutku proglašenja stečaja ako zajmodavac nije sredstva stavio na raspolaganje stranci u stečaju prije tog datuma (članak 111. Stečajnog zakona).

Proglašenje stečaja ne utječe na ugovor o bankovnom računu, ugovor o računu vrijednosnih papira ili ugovor o zbirnom računu stranke u stečaju (članak 112. Stečajnog zakona).

U postupku restrukturiranja, od datuma njegova pokretanja do datuma njegova zaključenja ili datuma na koji je odluka o obustavi postupka postala pravomoćna, dužnik ili upravitelj u slučaju nesolventnosti ne smije izvršavati obveze koje proizlaze iz tražbina koje su u skladu sa zakonom obuhvaćene nagodbom.

Ako je podnesen zahtjev za pokretanje postupka restrukturiranja ili ako je takav postupak pokrenut, ugovorne odredbe kojima se propisuje promjena ili prestanak pravnog odnosa u kojem je dužnik strana smatraju se ništavim.

Odredbe ugovora kojeg je dužnik strana koje sprečavaju ili ometaju postizanje cilja postupka restrukturiranja smatraju se ništavim u odnosu na masu nagodbe.

U članku 250. Zakona o restrukturiranju utvrđena su detaljna pravila o okvirnim ugovorima koji se odnose na terminske/buduće financijske operacije ili prodaju vrijednosnih papira na temelju repo ugovora.

Od datuma pokretanja postupka restrukturiranja do datuma njegova zaključenja ili datuma na koji je odluka o obustavi postupka postala pravomoćna zakupodavac ne smije, bez suglasnosti odbora vjerovnika, raskinuti ugovor o najmu ili zakupu prostora ili nekretnine u kojoj posluje dužnikovo poduzeće.

Prethodno opisana pravila za ugovor o najmu ili zakupu primjenjuju se *mutatis mutandis* na ugovore o zajmu s obzirom na sredstva stavljena na raspolaganje zajmoprimcu prije datuma pokretanja postupka, zakup, osiguranje imovine, ugovore o bankovnom računu, ugovore o jamstvu, ugovore koji obuhvaćaju dozvole izdane dužniku te jamstva ili akreditive izdane prije datuma pokretanja postupka restrukturiranja (članci 256., 273. i 297. Zakona o restrukturiranju).

Nadalje, u **postupku sanacije** upravitelj u slučaju nesolventnosti može se, uz suglasnost stečajnog suca, povući iz ugovora o uzajamnom izvršenju koji nije izvršen u cijelosti ili djelomično prije datuma pokretanja postupka sanacije ako je izvršenje druge strane na temelju tog ugovora nedjeljivo. Ako je izvršenje druge strane na temelju tog ugovora djeljivo, ta se odredba primjenjuje *mutatis mutandis* u mjeri u kojoj je druga strana trebala izvršiti ugovor nakon pokretanja postupka sanacije. Ako se upravitelj u slučaju nesolventnosti povuče iz ugovora, druga strana može zahtijevati povrat obveza izvršenih nakon pokretanja postupka sanacije, a prije nego što je ta strana zaprimila obavijest o povlačenju, ako to izvršenje čini dio imovine dužnika. Ako to nije moguće, druga strana može samo zatražiti naknadu za izvršenje i nastale gubitke. Te tražbine ne podliježu nagodbi (članak 298. Zakona o restrukturiranju).

7 Koji učinak ima postupak u slučaju nesolventnosti na postupke koje su pokrenuli pojedinačni vjerovnici (izuzev parnica koje su u tijeku)?

Nakon podnošenja zahtjeva za pokretanje **stečajnog postupka** sud može, na zahtjev dužnika, privremenog nadzornika ili vjerovnika koji je podnio zahtjev za pokretanje stečajnog postupka, obustaviti postupak izvršenja i opozvati pljenidbu bankovnog računa ako je to potrebno za ostvarenje ciljeva stečajnog postupka (članak 39. Stečajnog zakona).

Nakon proglašenja stečaja postupak *izvršenja* koji se odnosi na imovinu u stečajnoj masi i pokrenut je prije proglašenja stečaja obustavlja se u skladu sa zakonom na datum proglašenja stečaja. U skladu sa zakonom postupak se prekida kada odluka o proglašenju stečaja postane pravomoćna (članak 146. Stečajnog zakona).

Nakon proglašenja stečaja samo stečajni upravitelj može pokrenuti i voditi sudske i upravne postupke te postupke pred upravnim sudom koji se odnose na stečajnu masu, ili se ti postupci mogu pokrenuti protiv njega. Vjerovnik ne može pokrenuti postupak u pogledu tražbine koja podliježe prijavi (članak 144. Stečajnog zakona).

U **postupku restrukturiranja** postupak *izvršenja* koji se odnosi na tražbinu koja je u skladu sa zakonom obuhvaćena nagodbom te je započet prije pokretanja postupka restrukturiranja u skladu sa zakonom obustavlja se na datum pokretanja tog postupka (članci 259. i 278. Zakona o restrukturiranju). U postupku sanacije obustava se odnosi na sve postupke izvršenja u odnosu na imovinu dužnika koja ulazi u masu u postupku sanacije (članak 312. Zakona o restrukturiranju).

Postupci *izvršenja* i osiguranja koji se vode protiv dužnika radi namirenja tražbina koje su obuhvaćene nagodbom prekidaju se u skladu sa zakonom na datum kada odluka o odobrenju nagodbe postane pravomoćna. Obustavljeni postupci *izvršenja* i osiguranja koji se vode protiv dužnika radi namirenja tražbina koje nisu obuhvaćene nagodbom mogu se nastaviti na zahtjev vjerovnika (članak 170. Zakona o restrukturiranju).

Pokretanje postupka nagodbe, ubrzanog postupka nagodbe ili postupka sanacije ne sprečava vjerovnika da pokrene sudski postupak, upravni postupak, postupak pred upravnim sudom ili postupak pred arbitražnim sudom radi naplate tražbina koje podliježu uvrštenju na popis tražbina (članci 257., 276. i 310. Zakona o restrukturiranju).

8 Koji učinak ima postupak u slučaju nesolventnosti na nastavak parnica koje su bile u tijeku u trenutku pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti?

Nakon proglašenja stečaja sud obustavlja postupke po službenoj dužnosti ako se odnose na stečajnu masu, odnosno ako njihov ishod može utjecati na stečajnu masu (odnose se na predmet koji ulazi u stečajnu masu), a proglašen je stečaj, te ako je u postupku za proglašenje stečaja imenovan prisilni upravitelj (članak 174. stavci 1., 4. i 5. Zakona o parničnom postupku (*kodeks postępowania cywilnego*)). Sud poziva stečajnog ili prisilnog upravitelja da sudjeluje u postupku (članak 174. stavak 3. Zakona o parničnom postupku). Ako je stranka u stečaju (dužnik) tužitelj, sud po službenoj dužnosti nastavlja obustavljeni postupak odmah nakon imenovanja stečajnog (prisilnog) upravitelja (članak 180. stavci 1. i 5. Zakona o parničnom postupku).

Postupak protiv stečajnog upravitelja može se pokrenuti samo ako u stečajnom postupku tražbina nije uvrštena na popis tražbina nakon što su iscrpljene mogućnosti propisane Zakonom (članak 145. Stečajnog zakona).

U **postupku restrukturiranja** tekući sudski postupak (u tijeku u trenutku pokretanja postupka) obustavlja se ako se odnosi na masu nagodbe (ili masu u postupku sanacije) te je imenovan upravitelj u slučaju nesolventnosti u postupku restrukturiranja ili ako je imenovan privremeni upravitelj u postupku za pokretanje postupka sanacije, a postupak se odnosi na imovinu obuhvaćenu osiguranjem (članak 174. stavci 1., 4. i 5. Zakona o parničnom postupku). Sud poziva privremenog upravitelja ili upravitelja u slučaju nesolventnosti da sudjeluje u postupku (članak 174. stavak 3. Zakona o parničnom postupku). Dužnikovo priznavanje tražbine, odricanje od tražbine, nagodba ili priznavanje činjenica relevantnih za predmet u takvim slučajevima nemaju pravni učinak bez suglasnosti sudskog nadzornika (članak 258. Zakona o restrukturiranju).

9 Koje su glavne značajke sudjelovanja vjerovnika u postupku u slučaju nesolventnosti?

Sudjelovanje vjerovnika u stečajnom postupku uređeno je člancima od 189. do 213. Stečajnog zakona. Vjerovnici čije su tražbine priznate imaju pravo sudjelovati i glasovati na skupštini vjerovnika.

Stečajni sudac, po službenoj dužnosti ili na zahtjev, uspostavlja odbor vjerovnika te imenuje i razrješava njegove članove. Odbor pomaže stečajnom upravitelju, nadzire njegove postupke, razmatra stanje sredstava koja čine stečajnu masu, daje dozvolu za radnje koje se mogu izvršiti samo uz odobrenje odbora vjerovnika te, na zahtjev stečajnog suca ili upravitelja, iznosi svoje mišljenje o drugim pitanjima. Odbor vjerovnika može od stranke u stečaju ili stečajnog upravitelja zatražiti pojašnjenja te može pregledati poslovne knjige i dokumentaciju koja se odnosi na stečaj ako se time ne krši povjerljivost poslovnih podataka.

Kako bi bile valjane, za sljedeće radnje stečajnog upravitelja potrebno je odobrenje odbora vjerovnika:

nastavak upravljanja poduzećem pod vodstvom stečajnog upravitelja ako će trajati duže od tri mjeseca od proglašenja stečaja;
odricanje od prodaje poduzeća u cjelini;

izravna prodaja imovine koja ulazi u stečajnu masu;

ugovaranje zajmova ili kredita te opterećenje imovine stranke u stečaju ograničenim stvarnim pravima;

priznavanje, odricanje od sklapanja nagodbe u pogledu osporenih tražbina te pokretanje spora pred arbitražnim sudom.

Iznimka je moguća ako neku od prethodno navedenih radnji treba izvršiti odmah, a odnosi se na vrijednost od najviše 10 000 PLN. U tom je slučaju stečajni upravitelj, sudski nadzornik ili upravitelj u slučaju nesolventnosti može izvršiti bez odobrenja odbora.

Nadalje, odobrenje odbora vjerovnika nije potrebno za prodaju pokretne imovine ako procijenjena vrijednost sve pokretne imovine koja ulazi u stečajnu masu, kako je navedena na popisu imovine, nije veća od 50 000 PLN te za prodaju tražbina i ostalih prava ako nominalna vrijednost svih tražbina i ostalih prava koje ulaze u stečajnu masu, kako je navedena na popisu imovine, nije veća od 50 000 PLN.

U stečajnom postupku vjerovnik može podnijeti prijedlog za nagodbu.

Vjerovnici isto tako mogu osporiti odluku stečajnog suda ili stečajnog suca koja se odnosi na odobrenje računovodstvenih izvješća stečajnog upravitelja, odluke koje se odnose na popis imovine te na tražbine ostalih vjerovnika, plan raspodjele, naknadu stečajnog upravitelja te odluku o obustavi ili prekidu stečajnog postupka.

Sudjelovanje vjerovnikâ u **postupku restrukturiranja** uređeno je člancima od 104. do 139. Zakona o restrukturiranju. Vjerovnici čije su tražbine uvrštene na odobreni popis tražbina te vjerovnici koji se pojave na skupštini vjerovnika i stečajnom sucu podnesu nalog za izvršenje kojim se potvrđuje njihova tražbina imaju pravo sudjelovati i glasovati na skupštini vjerovnika.

Na skupštini vjerovnika može se postići nagodba ako na njoj sudjeluje najmanje petina vjerovnika koji imaju pravo glasovanja o nagodbi.

Stečajni sudac uspostavlja odbor vjerovnika te, po službenoj dužnosti ili na zahtjev, imenuje i razrješava njegove članove. Odbor vjerovnika pomaže sudskom nadzorniku ili upravitelju u slučaju nesolventnosti, nadzire njegove postupke, razmatra stanje sredstava koja čine masu nagodbe ili masu u postupku sanacije, daje odobrenje za radnje koje se mogu izvršiti samo uz odobrenje odbora vjerovnika te, na zahtjev stečajnog suca, sudskog nadzornika, upravitelja u slučaju nesolventnosti ili dužnika, iznosi svoje mišljenje o drugim pitanjima. Skupština vjerovnika i njezini članovi mogu stečajnom sucu dostaviti svoje primjedbe o radu dužnika, sudskog nadzornika ili upravitelja u slučaju nesolventnosti. Odbor može od dužnika, sudskog nadzornika ili upravitelja u slučaju nesolventnosti zatražiti pojašnjenja te može pregledati poslovne knjige i dokumentaciju dužnika ako se time ne krši povjerljivost poslovnih podataka. U ostalim slučajevima i u slučaju dvojbe stečajni sudac određuje opseg posebnih prava članova odbora vjerovnika u pogledu pregleda poslovnih knjiga i dokumentacije dužnikova poduzeća.

Kako bi bile valjane, za sljedeće radnje dužnika ili upravitelja u slučaju nesolventnosti potrebna je suglasnost odbora vjerovnika:

elementi koji masu nagodbe ili masu u postupku sanacije opterećuju hipotekom, založnim pravom, registarskim založnim pravom ili pomorskom hipotekom radi osiguranja tražbine koja nije obuhvaćena nagodbom

prijenos vlasništva nad predmetom ili pravom radi osiguranja tražbine koja nije obuhvaćena nagodbom

elementi koji masu nagodbe ili masu u postupku sanacije opterećuju drugim pravima

ugovaranje kredita ili zajmova

sklapanje ugovora o davanju u zakup dužnikova poduzeća ili njegova organiziranog dijela ili drugi sličan ugovor

(budući da su izvršene uz suglasnost odbora vjerovnika, prethodno navedene radnje ne mogu se smatrati neizvršivima u odnosu na stečajnu masu)

prodaja nekretnina ili druge imovine čija je vrijednost veća od 500 000 PLN, a provodi je dužnik.

Vjerovnici isto tako mogu osporiti odluku suda restrukturiranja ili stečajnog suca koja se odnosi na odobrenje računovodstvenih izvješća upravitelja u slučaju nesolventnosti, odluke koje se odnose na popis tražbina (postupak nagodbe i postupak sanacije) i tražbine drugih vjerovnika, naknadu sudskog nadzornika ili upravitelja u slučaju nesolventnosti te odluku o obustavi ili prekidu stečajnog postupka.

10 Na koji način upravitelj u slučaju nesolventnosti može upotrebljavati imovinu koja čini dio nesolventničke mase ili raspolagati njome?

U stečajnom postupku, nakon proglašenja stečaja, stečajni upravitelj sastavlja popis imovine, procjenjuje stečajnu masu te izrađuje plan likvidacije. Planom likvidacije utvrđuje se predloženi način prodaje imovine stranke u stečaju, posebno poduzeća, vrijeme prodaje, procjena troškova i ekonomska opravdanost za nastavak poslovanja poduzeća (članak 306. Stečajnog zakona). Nakon sastavljanja popisa imovine i financijskog izvješća ili nakon podnošenja općeg izvješća u pisanom obliku, stečajni upravitelj likvidira stečajnu masu (članak 308. Stečajnog zakona).

Nakon likvidacije stečajni upravitelj može nastaviti upravljati poduzećem stranke u stečaju ako je moguća nagodba s vjerovnicima ili ako je moguća prodaja cjelokupnog poduzeća stranke u stečaju ili njegovih organiziranih dijelova (članak 312. Stečajnog zakona).

U postupku restrukturiranja, odnosno ubrzanom postupku nagodbe ili postupku nagodbe, dužnik obično nastavlja upravljati svojim poduzećem. U skladu s člankom 239. stavkom 1. i člankom 295. Zakona o restrukturiranju dužniku se može oduzeti pravo upravljanja poduzećem:

ako je dužnik, namjerno ili na neki drugi način, svojim upravljanjem prekršio zakon, što za posljedicu ima štetu za vjerovnike ili mogućnost nastanka takve štete u budućnosti;

ako je očito da način upravljanja ne jamči provedbu nagodbe ili ako je imenovan povjerenik (*kurator*) dužnika u skladu s člankom 68. stavkom 1.;

ako dužnik ne postupa u skladu s uputama koje je izdao stečajni sudac ili sudski nadzornik, posebno ako ne podnese zakonite prijedloge nagodbe u roku koji odredi stečajni sudac.

U postupku sanacije, ako učinkovito provođenje takvog postupka zahtijeva osobno sudjelovanje dužnika ili njegovih zastupnika, koji istodobno jamče pravilno upravljanje, sud može odobriti dužniku da upravlja cijelim svojim poduzećem ili nekim njegovim dijelom u okviru uobičajenih radnji upravljanja (članak 288. stavak 3. Zakona o restrukturiranju).

U postupku odobrenja nagodbe dužnik upravlja svojim poduzećem tijekom cijelog trajanja postupka.

11 Koje tražbine treba prijaviti u odnosu na dužnikovu nesolventničku masu i kako se postupa s tražbinama koje su nastale nakon pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti?

U stečajnom postupku prijavljuju se sve tražbine osobnih vjerovnika. Tražbinu može prijaviti i vjerovnik čija je tražbina osigurana hipotekom, založnim pravom, registarskim založnim pravom, založnim pravom na sredstvima, pomorskom hipotekom ili drugim upisom u zemljišne knjige i registar založnih prava ili registar plovila (ako je ne prijavi vjerovnik, bit će uvrštena na popis po službenoj dužnosti). Tražbine iz radnog odnosa uvrštavaju se na popis po službenoj dužnosti (članak 236. stavci 1. i 2. i članak 237. Stečajnog zakona).

Troškovi stečajnog postupka namiruju se prvi, prije obveza stečajne mase koje su nastale nakon proglašenja stečaja (članak 230. stavak 2. i članak 343. stavci 1. i 1.1 Stečajnog zakona) i bez izrade plana raspodjele.

U postupku restrukturiranja popis tražbina obuhvaća osobne tražbine u odnosu na dužnika koje su nastale prije pokretanja postupka restrukturiranja (članak 76. Zakona o restrukturiranju). U popisu tražbina odvojeno se navode tražbine koje su obuhvaćene nagodbom u skladu sa zakonom i tražbine obuhvaćene nagodbom uz suglasnost vjerovnika (članak 86. Zakona o restrukturiranju).

U postupku restrukturiranja tražbine se ne prijavljuju. Nadzornik ili upravitelj u slučaju nesolventnosti sastavlja popis tražbina na temelju računovodstvenih knjiga i druge dokumentacije dužnika te upisa u zemljišne knjige i registar založnih prava te druge registre.

Nagodba je obvezujuća za vjerovnike čije su tražbine, u skladu sa Zakonom, obuhvaćene nagodbom, čak i ako nisu navedene na popisu tražbina.

Nagodba nije obvezujuća za vjerovnike koje dužnik nije objavio i koji nisu sudjelovali u postupku (članak 166. Zakona o restrukturiranju).

Nagodba ne može obuhvaćati tražbine koje se odnose na naknade za uzdržavanje, naknade isplaćene kao odšteta za prouzročenje bolesti, nesposobnosti za rad, invaliditeta ili smrti te rente dodijeljene u zamjenu za prava na temelju ugovora o renti; tražbine koje se odnose na prijenos imovine i prestanak povrede prava; tražbine za koje je dužnik odgovoran u pogledu stjecanja nasljedstva nakon pokretanja postupka restrukturiranja, nakon uključivanja nasljedstva u masu nagodbe ili masu u postupku sanacije; tražbine koje se odnose na dio doprinosa socijalnog osiguranja koje financira osiguranik ako je dužnik uplatitelj.

Nagodba isključuje i tražbine iz radnog odnosa i tražbine osigurane imovinom dužnika, odnosno hipotekom, založnim pravom, registarskim založnim pravom, založnim pravom na sredstvima ili pomorskom hipotekom, u dijelu koji je obuhvaćen osiguranjem, osim ako vjerovnik pristane na njihovo uključivanje u nagodbu (članak 151. Zakona o restrukturiranju).

12 Kojim su pravilima uređeni prijavljivanje, provjera i priznavanje tražbina?

Pravila kojima se uređuju prijavljivanje, provjera i priznavanje tražbina u stečajnom postupku utvrđena su u člancima od 239. do 266. Stečajnog zakona.

U stečajnom postupku za prijavu tražbina odgovorni su vjerovnici. Tražbine se moraju prijaviti najkasnije 30 dana nakon objave odluke o proglašenju stečaja u Službenom listu za sudove i trgovinu (*Monitor Sądowy i Gospodarczy*), a zatim u Središnjem registru za restrukturiranje i stečajevе (*Centralny Rejestr Restrukturyzacji i Upadłości*) (članak 51. Stečajnog zakona i članak 455. Zakona o restrukturiranju).

Tražbine iz radnog odnosa ne moraju se prijaviti. Tražbine te vrste uvrštavaju se na popis tražbina po službenoj dužnosti (članak 237. Stečajnog zakona). Vjerovnik svoju tražbinu prijavljuje u pisanom obliku, u dva primjerka. U prijavi bi trebalo navesti ime i adresu vjerovnika, njegov osobni identifikacijski broj (PESEL) ili broj upisa u nacionalni sudski registar (KRS) ili, ako ne postoje, pojedinosti koje omogućuju jasnu identifikaciju vjerovnika, utvrditi tražbine zajedno sa sporednim davanjima te vrijednosti nenovčane tražbine, dokaze koji potvrđuju postojanje te tražbine (ako je tražbina uvrštena na popis tražbina sastavljen u postupku restrukturiranja, to je dovoljno za pozivanje na tu činjenicu), kategoriju u koju može biti uključena, vrijednosne papire povezane s njom te status predmeta ako je u tijeku sudski postupak, upravni postupak, postupak pred upravnim sudom ili postupak pred arbitražnim sudom koji se odnosi na tražbinu. Ako stranka u stečaju nije osobni dužnik tražbine koja se prijavljuje, potrebno je navesti predmet osiguranja koji treba iskoristiti za namirenje tražbine. Ako je vjerovnik partner ili dioničar u poduzeću u stečaju, mora navesti broj i vrstu dionica koje posjeduje.

Stečajni sudac prosljeđuje odgovarajuće podnesenu prijavu stečajnom upravitelju, koji provjerava potvrđuju li računovodstvene knjige ili druga dokumentacija stranke u stečaju ili upisi u zemljišne knjige i registar založnih prava ili druge registre prijavljene tražbine te poziva stranku u stečaju da u određenom roku izjavi priznaje li tražbinu. Ako računovodstvene knjige ili druga dokumentacija stranke u stečaju ili upisi u zemljišne knjige i registar založnih prava ili druge registre ne potvrđuju prijavljenu tražbinu, stečajni upravitelj poziva vjerovnika da u roku od tjedan dana dostavi dokumente navedene u prijavi tražbine pod prijetnjom odbijanja priznavanja tražbine. Međutim, stečajni upravitelj može uzeti u obzir dokumente dostavljene nakon tog roka ako se time ne odgađa podnošenje popisa stečajnom sucu.

Vjerovnik može uložiti prigovor stečajnom sucu u roku od dva tjedna od objave da je popis tražbina priložen u spis predmeta. To može učiniti i stranka u stečaju ako smatra da nacrt popisa tražbina nije u skladu s njezinim zahtjevima ili izjavama. Ako stranka u stečaju nije dala nikakve izjave iako je pozvana da to učini, prigovor može uložiti samo ako dokaže da izjavu nije dala zbog razloga izvan njezine kontrole.

Stečajni sudac izmjenjuje popis tražbina nakon pravomoćnosti odluke o prigovoru – a u slučaju da se ta odluka osporava, nakon pravomoćnosti odluke suda – te odobrava popis tražbina. Ako nema prigovora, stečajni sudac odobrava popis tražbina nakon isteka roka za prigovor. Stečajni sudac može izmijeniti popis tražbina po službenoj dužnosti. Ako se utvrdi da su na popis tražbina uvrštene tražbine koje su u cijelosti ili djelomično nepostojeće ili da na popis nisu uvrštene tražbine koje su trebale biti uvrštene po službenoj dužnosti, stečajni sudac može izmijeniti popis tražbina po službenoj dužnosti.

Tražbina koju ne treba prijaviti, a prijavljena je ili objavljena nakon roka, navodi se u dopuni popisu tražbina. Popis tražbina ispravlja se u skladu s pravomoćnim presudama. Pri izradi plana raspodjele ili glasovanju na skupštini vjerovnika uzima se u obzir promjena iznosa tražbine do koje je došlo nakon što je popis tražbina sastavljen.

Nakon zaključenja ili obustave stečajnog postupka, izvadak iz popisa tražbina koji je odobrio stečajni sudac i u kojem se navode tražbina i iznos koji je vjerovnik primio služi kao nalog za izvršenje protiv stranke u stečaju (to se ne odnosi na vjerovnike kojima stranka u stečaju nije bila osobni dužnik). Stranka u stečaju može zatražiti da se za tražbinu uvrštenu na popis tražbina utvrdi da ne postoji ili da postoji u manjoj mjeri ako stranka u stečaju nije priznala tražbinu prijavljenu u stečajnom postupku te sud još nije donio pravomoćnu presudu o njoj. Nakon što je izvadak iz popisa proglašen izvršnim, stranka u stečaju može uložiti prigovor da tražbina uvrštena na popis tražbina ne postoji ili postoji u manjoj mjeri pokretanjem postupka za proglašenje naloga za izvršenje neizvršnim.

Pitanje izrade popisa tražbina u postupku restrukturiranja uređeno je člancima od 84. do 102. Zakona o restrukturiranju.

Nadzornik ili upravitelj u slučaju nesolventnosti sastavlja popis tražbina na temelju računovodstvenih knjiga i druge dokumentacije dužnika te upisa u zemljišne knjige i registar založnih prava te druge registre. U postupku sanacije pokrenutom na temelju pojednostavnjenog zahtjeva popis tražbina sastavlja se, koliko je to moguće, na temelju popisa tražbina sastavljenog u postupku restrukturiranja koji mu je prethodio. Ako prijedlog nagodbe uključuje razvrstavanje vjerovnika u skupine, popis tražbina sastavlja se uzimajući u obzir predloženo razvrstavanje.

U popisu tražbina odvojeno se navode tražbine koje su obuhvaćene nagodbom u skladu sa zakonom i tražbine obuhvaćene nagodbom uz suglasnost vjerovnika.

U ubrzanom postupku nagodbe vjerovnik može uložiti prigovor na uvrštenje tražbine na popis tražbina. Takva se tražbina smatra osporenom tražbinom. U tom slučaju stečajni sudac u skladu s time izmjenjuje popis tražbina i popis osporenih tražbina.

U postupku nagodbe i postupku sanacije sudionici u postupku stečajnom sucu mogu uložiti prigovor na uvrštenje tražbine na popis tražbina u roku od dva tjedna od objave datuma podnošenja popisa tražbina i popisa osporenih tražbina. Dužnik može uložiti prigovor ako popis tražbina nije u skladu s njegovom izjavom o priznavanju ili odbijanju priznavanja tražbine. Ako dužnik nije dao izjavu, prigovor može uložiti samo ako dokaže da izjavu nije dao zbog razloga izvan njegove kontrole. U istom roku dužnik ili vjerovnik koji nije naveden na popisu tražbina može uložiti prigovor zbog toga što nije naveden na popisu. Ako je prigovor podnesen nakon isteka tog roka ili je nedopušten zbog drugih razloga ili prigovor sadržava nedostatke koje podnositelj prigovora nije otklonio ili u pogledu kojeg podnositelj prigovora nije platio propisanu naknadu u utvrđenom roku, stečajni sudac dužan ga je odbiti.

Stečajni sudac ne uzima u obzir izjave i dokaze koji nisu navedeni u prigovoru, osim ako podnositelj prigovora dostavi dokaze *prima facie* da ih je propustio navesti u prigovoru bez svoje krivnje ili da uključivanje kasnijih izjava i dokaza neće odgoditi razmatranje predmeta.

Činjenice koje opravdavaju prigovor mogu se dokazati dokumentiranim dokazima ili mišljenjem vještaka. Ako je tražbina utvrđena pravomoćnom sudskom presudom, prigovor protiv uvrštenja na popis tražbina može se temeljiti samo na događajima koji su nastupili nakon okončanja sudskog postupka u kojem je donesena presuda.

Stečajni sudac, njegov zamjenik ili imenovani sudac razmatra prigovor na ročištu zatvorenom za javnost u roku od dva mjeseca od njegova podnošenja. Ako sudac koji razmatra prigovor odluči da je potrebno održati raspravu, o tome obavješćuje sudskog nadzornika ili upravitelja u slučaju nesolventnosti, dužnika i vjerovnika na čiju je tražbinu uložen prigovor. Njihovo nepojavljivanje na raspravi, čak i ako je opravdano, ne sprečava donošenje odluke. Stečajni sudac, njegov zamjenik ili imenovani sudac može odustati od izvođenja dokaza koji se temelje na mišljenju vještaka ako je vještak izdao mišljenje u drugom postupku pred sudom, arbitražnim sudom ili upravnim tijelom. U tom se slučaju dokumenti koji sadržavaju mišljenje vještaka smatraju dokazom.

Žalbu protiv odluke o predmetu prigovora mogu podnijeti dužnik, sudski nadzornik ili upravitelj u slučaju nesolventnosti i vjerovnici.

Ako je tako navedeno u odluci, popis tražbina izmjenjuje se nakon što odluka kojom se podržava prigovor postane pravomoćna. U ubrzanom postupku nagodbe stečajni sudac odobrava popis tražbina na skupštini vjerovnika.

U postupku nagodbe i postupku sanacije stečajni sudac odobrava popis tražbina po isteku roka za prigovore ili, ako je uložen prigovor, nakon pravomoćnosti odluke o prigovoru.

Stečajni sudac odobrava popis tražbina na koje ne utječu prigovori o kojima će tek biti donesena pravomoćna presuda ako iznos tražbina na koje se ti prigovori odnose nije veći od 15% vrijednosti svih tražbina koje vjerovnicima daju pravo glasovanja o nagodbi. Sud ili stečajni sudac obustavlja postupke o tim prigovorima u kojima do trenutka glasovanja o nagodbi nije donesena pravomoćna presuda.

Ako se utvrdi da popis tražbina uključuje tražbinu koja u cijelosti ili djelomično ne postoji ili se odnosi na osobu koja nije osoba navedena na popisu kao vjerovnik, stečajni sudac može ukloniti tražbinu s popisa po službenoj dužnosti. Odluka o uklanjanju tražbine s popisa dostavlja se vjerovniku na kojeg se odnosi, dužniku, sudskom nadzorniku ili upravitelju u slučaju nesolventnosti. Te osobe nemaju pravo na žalbu protiv odluke.

Sudski nadzornik ili upravitelj u slučaju nesolventnosti izrađuje dopunu popisu tražbina ako je nakon podnošenja popisa otkrivena tražbina koja nije uvrštena na popis.

Nakon pravomoćnosti odluke o odbijanju odobrenja nagodbe ili pravomoćnosti odluke o obustavi postupka restrukturiranja, izvadak iz odobrenog popisa tražbina u kojem se navodi ime vjerovnika i njegova tražbina služi kao nalog za izvršenje protiv dužnika.

Nakon pravomoćnosti odluke o odobrenju nagodbe, izvadak iz odobrenog popisa tražbina zajedno s izvatom iz pravomoćne odluke o odobrenju nagodbe služi kao nalog za izvršenje protiv dužnika i strane koja je izdala osiguranje kojim se jamči provedba nagodbe, ako je dokument kojim se potvrđuje osiguranje podnesen sudu, te protiv strane koja je dužna izvršiti dodatno plaćanje, ako su nagodbom predviđena dodatna plaćanja među vjerovnicima.

Dužnik može zatražiti da se za tražbinu uvršteni na popis tražbina utvrdi da ne postoji ili da postoji u manjoj mjeri ako je dužnik uložio prigovor u postupku restrukturiranja te sud još nije donio pravomoćnu presudu o tražbini.

Nakon što je izvadak iz odobrenog popisa tražbina proglašen izvršnim, strana u stečaju može uložiti prigovor da tražbina uvrštena na popis tražbina ne postoji ili postoji u manjoj mjeri pokretanjem postupka za proglašenje naloga za izvršenje neizvršnim.

13 Kojim je pravilima uređena raspodjela sredstava? Kako se razvrstavaju tražbine i prava vjerovnika?

U stečajnom postupku pravila koja uređuju raspodjelu sredstava od realizacije imovine utvrđena su u člancima od 335. do 351. Stečajnog zakona.

Prvo se namiruju troškovi postupka, a zatim, ako to sredstva omogućuju, ostale obveze stečajne mase kako odgovarajući iznosi ulaze u stečajnu masu.

Zahtjeve za uzdržavanje u razdoblju nakon proglašenja stečaja namiruje stečajni upravitelj po njihovu dospijeću do izrade konačnog plana raspodjele, svaki put za svaku ovlaštenu stranu u iznosu koji nije veći od minimalne plaće. Ostatak tih tražbina ne namiruje se iz stečajne mase.

Tražbine koje se isplaćuju iz stečajne mase (nakon potpunog namirenja troškova postupka, obveza stečajne mase i zahtjeva za uzdržavanje) razvrstavaju se u sljedeće kategorije:

prva kategorija – tražbine iz radnog odnosa za razdoblje prije proglašenja stečaja (primjenjuje se *mutatis mutandis* na tražbine iz fonda za zajamčena davanja zaposlenicima za otplatu, iz stečajne mase, naknadā zaposlenicima stranke u stečaju), osim tražbina u pogledu naknade zastupnika stranke u stečaju ili osobe koja obavlja radnje povezane s upravljanjem poduzećem stranke u stečaju ili nadzorom nad njime, tražbina poljoprivrednika na temelju ugovora o opskrbi prehrambenim proizvodima sa svojih gospodarstava, tražbina u pogledu naknada za uzdržavanje i naknada isplaćenih kao odšteta za prouzročenje bolesti, nesposobnosti za rad, invaliditeta ili smrti te rente dodijeljene u zamjenu za prava na temelju ugovora o renti u razdoblju od tri godine prije proglašenja stečaja, tražbina koje se odnose na doprinose socijalnog osiguranja i tražbina nastalih u postupku restrukturiranja koje se mogu pripisati radnjama upravitelja u slučaju nesolventnosti ili tražbina koje se mogu pripisati radnjama dužnika izvršenima nakon pokretanja postupka restrukturiranja koje ne zahtijevaju suglasnost odbora vjerovnika ili suglasnost sudskog nadzornika ili koje su izvršene uz suglasnost odbora vjerovnika ili suglasnost sudskog nadzornika, ako je stečaj proglašen kao rezultat razmatranja pojednostavnjenog zahtjeva za pokretanje stečajnog postupka, kao i tražbina koje se odnose na kredite, zajmove, obveznice, jamstva ili akreditive ili drugo financiranje predviđeno nagodbom donesenom u postupku restrukturiranja te odobreno u vezi s provedbom te nagodbe, ako je stečaj proglašen kao rezultat razmatranja zahtjeva za pokretanje stečajnog postupka koji je podnesen najkasnije tri mjeseca nakon pravomoćne odluke o poništenju nagodbe;

druga kategorija – ostale tražbine, ako nisu namirene u drugim kategorijama, a posebno porezi i javna davanja te ostale tražbine koje se odnose na doprinose socijalnog osiguranja;

treća kategorija – kamate na tražbine obuhvaćene prethodnim kategorijama redoslijedom kojim se isplaćuju iznosi glavnice te sudske i upravne novčane kazne i tražbine koje se odnose na donacije i legate;

četvrta kategorija – tražbine partnera ili dioničara koje se odnose na zajam ili drugi pravni akt sa sličnim učincima, a posebno na isporuke proizvoda s odgodom plaćanja stranci u stečaju koja je u pet godina prije proglašenja stečaja bila društvo kapitala, s kamatama.

Ako iznos za raspodjelu nije dovoljan za namirenje svih tražbina, tražbine sljedeće kategorije namiruju se samo nakon potpunog namirenja tražbina prethodne kategorije te, ako iznos za raspodjelu nije dovoljan za namirenje svih tražbina određene kategorije, te se tražbine namiruju razmjerno njihovu iznosu.

Tražbine osigurane hipotekom, založnim pravom, registarskim založnim pravom, založnim pravom na sredstvima i pomorskom hipotekom te pravima koja istječu u skladu s odredbama Zakona i učincima otkrivanja osobnih prava i tražbina koje terete nekretnine, pravom doživotnog plodouživanja, pravom vlasništva člana zadruge nad stambenim prostorom ili pomorskim plovilom upisanim u registar plovila, namiruju se iz iznosa dobivenog likvidacijom opterećene strane i umanjenog za troškove likvidacije te strane i ostale troškove stečajnog postupka u iznosu koji nije veći od jedne desetine iznosa dobivenog likvidacijom. Međutim, dio oduzet za troškove stečajnog postupka ne smije biti veći od dijela koji odgovara razmjernoj vrijednosti opterećenog predmeta u odnosu na vrijednost ukupne stečajne mase. Te se tražbine i prava namiruju prema njihovu redu prvenstva. Ako se iznos dobiven likvidacijom opterećene strane iskoristi za namirenje tražbina osiguranih hipotekom i prava koja istječu te osobnih prava i tražbina, red prvenstva ovisi o trenutku kada je upis hipoteke, prava ili tražbine u zemljišnim knjigama i registru založnih prava počeo proizvoditi pravne učinke.

Tražbine osigurane kolateralom u skladu s posebnim **odredbama** namiruju se u jednakoj mjeri kao i prethodno navedene tražbine. Iznos koji pripada vjerovniku prvo se obračunava s obzirom na glavnu tražbinu, zatim na kamate i druge tražbine osigurane kolateralom te, na kraju, na troškove postupka. Ako je nekretnina, pravo doživotnog plodouživanja, pravo vlasništva člana zadruge nad stambenim prostorom ili pomorskim plovilom upisanim u registar plovila prodano prije namirenja tražbina osiguranih hipotekom ili pomorskom hipotekom te drugim pravima, uključujući osobna prava i tražbine kojima je prodani predmet opterećen i koja su istekla kao rezultat prodaje, namiruju se tražbine u pogledu naknada za uzdržavanje i naknada isplaćenih kao odšteta za prouzročenje bolesti, nesposobnosti za rad, invaliditeta ili smrti te rente dodijeljene u zamjenu za prava na temelju ugovora o renti u razdoblju nakon proglašenja stečaja te naknade za rad zaposlenika obavljen na nekretnini, plovlju ili poslovnom prostoru u razdoblju od tri mjeseca koji prethode prodaji, ali samo do iznosa tri minimalne plaće.

U postupku restrukturiranja tražbine se namiruju u skladu s nagodbom koju je odobrio sud. Pravila kojima se uređuje namirenje tražbina utvrđena su u člancima od 155. do 163. Zakona o restrukturiranju.

Nagodbom se može predvidjeti raspodjela vjerovnika u skupine koje obuhvaćaju različite kategorije interesa, konkretno:

vjerovnike s tražbinama iz radnog odnosa koji su pristali biti obuhvaćeni nagodbom

poljoprivrednike s tražbinama koje se odnose na opskrbu prehrambenim proizvodima sa svojih gospodarstava

vjerovnike čije su tražbine osigurane imovinom dužnika, odnosno hipotekom, založnim pravom, registarskim založnim pravom, založnim pravom na sredstvima ili pomorskom hipotekom te prijenosom vlasništva nad predmetom, tražbinom ili drugim pravom na vjerovnika i koji su pristali biti obuhvaćeni nagodbom

vjerovnike koji su partneri ili dioničari dužnika koji je društvo kapitala te posjeduje dionice poduzeća koje mu daju najmanje 5% glasova na skupštini partnera ili glavnoj skupštini dioničara.

Uvjeti restrukturiranja dužnikovih obveza jednaki su za sve vjerovnike te, ako se glasovanje o nagodbi provodi po skupinama vjerovnika, jednaki za vjerovnike uvrštene u istu skupinu, osim ako vjerovnik izričito pristane na nepovoljnije uvjete.

Primjena povoljnijih uvjeta restrukturiranja dužnikovih obveza prihvatljiva je za vjerovnika koji je, nakon pokretanja postupka restrukturiranja, osigurao ili će osigurati financiranje u obliku kredita, obveznica, bankovnih jamstava, akreditiva ili drugog financijskog instrumenta potrebnog za provedbu nagodbe.

Uvjetima restrukturiranja tražbina iz radnog odnosa ne može se zaposlenicima uskratiti pravo na minimalnu plaću.

Restrukturiranje se primjenjuje jednako na financijske i nefinancijske obveze. Ako u roku od tjedan dana od datuma primitka obavijesti o skupštini vjerovnika s preslikom prijedloga nagodbe vjerovnik prigovori na restrukturiranje svoje tražbine kao nenovčane tražbine podnošenjem izjave nadzorniku ili upravitelju u slučaju nesolventnosti, ili restrukturiranje nije moguće zbog naravi nenovčane tražbine, ta se tražbina pretvara u novčanu tražbinu. Taj učinak nastupa pokretanjem postupka.

Uvjeti restrukturiranja tražbina iz članka 161. stavka 1. točke 3. mogu se razlikovati prema njihovu redu prvenstva.

14 Koji su uvjeti i učinci okončanja postupka u slučaju nesolventnosti (posebno u slučaju stečajne nagodbe)?

Sud zaključuje **stečajni postupak** nakon provedbe konačnog plana raspodjele ili kada su tijekom postupka namireni svi vjerovnici.

Na dan kada odluka o zaključenju stečajnog postupka postane pravomoćna, stranka u stečaju ponovno stječe pravo upravljanja i raspolaganja svojom imovinom.

Svi postupci koje je stečajni upravitelj pokrenuo radi proglašenja ništavosti radnje koju je stranka u stečaju izvršila na štetu vjerovnika prekidaju se nakon zaključenja stečajnog postupka te prestaju vrijediti međusobne tražbine za povrat troškova postupka. U ostalim građanskim postupcima stranka u stečaju zamjenjuje stečajnog upravitelja.

U roku od 30 dana od objave odluke o zaključenju stečajnog postupka stranka u stečaju koja je fizička osoba može podnijeti zahtjev za izradu plana isplate vjerovnika i za otpis preostalog duga koji nije namiren u stečajnom postupku. Sud odbija zahtjev ako je stranka u stečaju prouzročila svoju nesolventnost ili znatno povećala njezin opseg namjerno ili zbog krajnje nepažnje te ako:

dokazi u predmetu ukazuju na činjenice koje pružaju osnovu da se stranci u stečaju uskrati pravo obavljanja poslovne djelatnosti kao samozaposlene osobe ili kao dijela partnerstva prema građanskom pravu te djelovanja u svojstvu člana nadzornog odbora ili člana revizorskog odbora, zastupnika fizičke osobe koja obavlja poslovnu djelatnost u istom poslovnom sektoru, trgovačkog društva, poduzeća u državnom vlasništvu, zadruga, zaklade ili udruge ili stranka u stečaju nije pravilno izvršila svoje obveze utvrđene u stečajnom postupku ili

u razdoblju od deset godina prije podnošenja zahtjeva za pokretanje stečajnog postupka stranka u stečaju bila je predmet stečajnog postupka u kojem su joj otpisani svi dugovi ili dio njih, osim ako je nesolventnost stranke u stečaju nastala ili se njezin opseg povećao unatoč dužnoj pažnji stranke u stečaju ili u razdoblju od deset godina prije podnošenja zahtjeva za pokretanje stečajnog postupka poništen je plan isplate vjerovnika izrađen za stranku u stečaju u skladu s člankom 370.e stavkom 1. ili 2. ili člankom 491.20 ili

u razdoblju od pet godina prije podnošenja zahtjeva za pokretanje stečajnog postupka pravomoćnom je odlukom utvrđeno da je pravna radnja koju je izvršila stranka u stečaju štetna za vjerovnike

– osim ako je otpis preostalog duga stranke u stečaju opravdan razlozima pravičnosti ili humanitarne potrebe.

U svojoj odluci o izradi plana isplate vjerovnika sud navodi u kojem stupnju i razdoblju (najviše 36 mjeseci) dužnik mora platiti svoje dugove priznate na popisu tražbina koji nisu otplaćeni tijekom stečajnog postupka na temelju planova raspodjele i koji će dio obveza stranke u stečaju nastalih prije proglašenja stečaja biti otpisan nakon provedbe plana isplate vjerovnika. Tijekom provedbe plana isplate vjerovnika ne može se pokrenuti stečajni postupak u odnosu na tražbine nastale prije proglašenja stečaja (osim tražbina koje proizlaze iz obveza iz članka 370.f stavka 2. i tražbina koje stranka u stečaju nije objavila ako vjerovnik nije sudjelovao u postupku) te stranka u stečaju ne može izvršiti pravne radnje koje mogu narušiti njezinu sposobnost za provedbu plana isplate vjerovnika (u iznimnim slučajevima sud može, na zahtjev stranke u stečaju, dati suglasnost ili odobriti takvu pravnu radnju).

Do kraja travnja svake godine stranka u stečaju mora sudu podnijeti izvješće o provedbi plana isplate vjerovnika za prethodnu kalendarsku godinu u kojem se navode ostvareni prihodi, otplaćeni iznosi i stečena imovina čija je vrijednost veća od prosječne mjesečne naknade u poduzetničkom sektoru, isključujući isplatu dividende na osnovi dobiti u trećem kvartalu prethodne godine.

Na zahtjev stranke u stečaju i nakon saslušanja vjerovnika sud može izmijeniti plan isplate vjerovnika ako stranka u stečaju ne može ispuniti obveze iz tog plana. Sud isto tako može produžiti rok za otplatu dugova za najviše 18 mjeseci.

Ako se ekonomska situacija stranke u stečaju znatno poboljša tijekom provedbe plana isplate vjerovnika te se to poboljšanje može pripisati razlozima koji nisu povećanje plaća ili prihoda ostvarenih komercijalnom djelatnošću koju stranka u stečaju osobno obavlja, vjerovnik i stranka u stečaju mogu podnijeti zahtjev za izmjenu plana isplate vjerovnika. Sud izdaje odluku o izmjeni plana isplate vjerovnika nakon saslušanja stranke u stečaju i vjerovnika obuhvaćenih planom isplate.

Sud po službenoj dužnosti ili na zahtjev vjerovnika poništava plan isplate vjerovnika ako stranka u stečaju nije izvršila obveze iz plana isplate vjerovnika nakon saslušanja stranke u stečaju i vjerovnika obuhvaćenih planom isplate, osim ako je neizvršenje obveza neznatno ili je otpis preostalog duga stranke u stečaju opravdan razlozima pravičnosti ili humanitarne potrebe. To se primjenjuje *mutatis mutandis* ako je stranka u stečaju:

propustila pravodobno podnijeti izvješće o provedbi plana isplate vjerovnika;

propustila u izvješću o provedbi plana isplate vjerovnika navesti ostvarene prihode ili stečenu imovinu;

izvršila pravnu radnju koja može narušiti njezinu sposobnost za provedbu plana isplate vjerovnika bez suglasnosti suda ili tu radnju sud nije odobrio;

prikrivala imovinu ili je pravomoćnom odlukom utvrđeno da je izvršila pravnu radnju štetnu za vjerovnike.

Ako je plan isplate poništen, obveze stranke u stečaju nije moguće otpisati.

Sud izdaje odluku kojom potvrđuje provedbu plana isplate i otpisa obveza stranke u stečaju nastalih prije proglašenja stečaja koje nisu namirene provedbom plana isplate vjerovnika nakon što je stranka u stečaju izvršila obveze navedene u planu isplate vjerovnika. Otpis ne uključuje tražbine u pogledu naknada za uzdržavanje i naknada isplaćenih kao odšteta za prouzročenje bolesti, nesposobnosti za rad, invaliditeta ili smrti, novčane kazne koje utvrdi sud te obveze naknade nanese štete i patnje, obveze isplate dodatne štete ili novčanih naknada koje sud utvrdi kao kaznenu ili probacijsku mjeru, kao i obveze naknade štete koja je posljedica kaznenog djela ili prekršaja za koje je pravomoćnom presudom utvrđeno da je počinjeno te tražbine koje je stranka u stečaju namjerno propustila otkriti, ako vjerovnik nije sudjelovao u postupku.

Promjene u pravnim odnosima izvršene u skladu s odredbama Zakona obvezujuće su za stranku u stečaju te isto tako za drugu stranku nakon zaključenja stečajnog postupka, osim ako je posebnim zakonodavnim aktom predviđeno drukčije.

Postupak restrukturiranja zaključuje se nakon pravomoćnosti odluke suda o odobrenju ili odbijanju odobrenja nagodbe. Nakon toga dužnik ponovno stječe pravo upravljanja svojom imovinom ako mu je ono oduzeto ili je bilo ograničeno, osim ako je nagodbom predviđeno drukčije (članak 171. Zakona o restrukturiranju).

Nakon provedbe nagodbe ili nakon izvršenja tražbina obuhvaćenih nagodbom, na zahtjev dužnika, nadzornika nagodbe ili druge osobe koja je u skladu s nagodbom ovlaštena provesti ili nadzirati provedbu nagodbe, sud izdaje odluku kojom potvrđuje provedbu nagodbe (članak 172. Zakona o restrukturiranju).

15 Koja su prava vjerovnika nakon okončanja postupka u slučaju nesolventnosti?

Ako se nakon zaključenja **stečajnog postupka** protiv fizičkih osoba koje obavljaju gospodarsku ili profesionalnu djelatnost izrađuje plan isplate, vjerovnik može od suda zatražiti da poništi plan isplate vjerovnika ako stranka u stečaju nije izvršila obveze navedene u planu ili nije podnijela izvješće o provedbi plana na vrijeme, ako u izvješću o provedbi plana isplate vjerovnika nije navela ostvarene prihode ili stečenu imovinu, ako je bez suglasnosti suda izvršila pravnu radnju koja može narušiti njezinu sposobnost za provedbu plana isplate vjerovnika ili tu radnju sud nije odobrio, ako nije objavila svoju imovinu ili je pravomoćnom presudom utvrđeno da je izvršila pravnu radnju štetnu za vjerovnike (članak 370.e Stečajnog zakona).

U **postupku restrukturiranja** vjerovnik može od suda zatražiti da poništi nagodbu ako dužnik ne poštuje njezine odredbe ili je očito da nagodba neće biti provedena (pretpostavlja se da nagodba neće biti provedena ako dužnik ne ispunjava obveze potvrđene nakon odobrenja nagodbe). Podnositelj zahtjeva može podnijeti žalbu protiv odluke o odbijanju zahtjeva (članak 176. Zakona o restrukturiranju).

Ako se nagodba poništi ili prestane važiti, postojeći vjerovnici mogu svoje tražbine naplatiti u izvornom iznosu, a iznosi koji su isplaćeni na temelju nagodbe ubrajaju se u taj iznos. Tražbina se osigurava hipotekom, založnim pravom, registarskim založnim pravom, založnim pravom na sredstvima ili pomorskom hipotekom do iznosa koji još nije namiren (članak 177. Zakona o restrukturiranju).

16 Tko treba snositi troškove nastale tijekom postupka u slučaju nesolventnosti?

Stečajni postupak u osnovi ima dvije faze, odnosno postupak za proglašenje stečaja i postupak nakon proglašenja stečaja.

Prvo se namiruju troškovi postupka za proglašenje stečaja, i to iz predujma koji je podnositelj zahtjeva uplatio u iznosu jednakom prosječnoj mjesečnoj naknadi u poduzetničkom sektoru, isključujući isplatu dividende na osnovi dobiti u trećem kvartalu prethodne godine, kako je objavio ravnatelj Središnjeg ureda za statistiku. Ako je postupak pokrenut na zahtjev vjerovnika, njegove troškove snosi stranka u stečaju ako je proglašen stečaj ili ako je zahtjev odbijen zbog nedostatka stečajne mase.

Troškovi postupka nakon proglašenja stečaja namiruju se iz stečajne mase. Ako imovina nesolventnog dužnika nije dostatna za namirenje troškova postupka ili je dostatna samo za namirenje tih troškova, sud odbija zahtjev za pokretanje stečajnog postupka.

Troškove **postupka restrukturiranja** snosi dužnik. Troškove koje treba platiti dužnik kojem je oduzeto pravo upravljanja plaća upravitelj u slučaju nesolventnosti na zahtjev suda ili stečajnog suca.

Sudionici u postupku snose troškove koji se odnose na njihovo sudjelovanje.

Troškove postupka koji je pokrenut na temelju prigovora na uvrštenje tražbine drugog vjerovnika dužnik plaća vjerovniku koji je uložio prigovor ako je prigovor doveo do odbijanja uvrštenja osporene tražbine, osim ako je dužnik osporio uvrštenje tražbine na popis tražbina u izjavi podnesenoj u skladu s člankom 86. stavkom 2. točkom 9. ili je uložio prigovor.

17 Koja su pravila koja se odnose na ništavost, pobožnost i nemogućnost izvršenja pravnih radnji štetnih za vjerovnike?

U **stečajnom postupku** pravne radnje koje stranka u stečaju izvrši u odnosu na stečajnu masu smatraju se ništavima. Isto se tako smatra ništavim ako stranka u stečaju izvrši prodaju cijelog ili dijela nasljedstva ili udjela u nasljedstvu te ako ta stranka izvrši prodaju udjela u predmetu uključenom u nasljedstvo ili drugom nasljedniku da suglasnost za prodaju udjela u predmetu uključenom u nasljedstvo.

Za sljedeće je radnje potrebna suglasnost odbora vjerovnika, u suprotnom se smatraju ništavima (članak 206. Stečajnog zakona):

nastavak upravljanja poduzećem pod vodstvom stečajnog upravitelja ako će trajati duže od tri mjeseca od proglašenja stečaja;

odricanje od prodaje poduzeća u cjelini;

izravna prodaja imovine koja ulazi u stečajnu masu;

ugovaranje zajmova ili kredita te opterećenje imovine stranke u stečaju ograničenim stvarnim pravima;

priznavanje, odricanje od sklapanja nagodbe u pogledu osporenih tražbina te pokretanje spora pred arbitražnim sudom.

Iznimka je moguća ako neku od prethodno navedenih radnji treba izvršiti odmah, a odnosi se na vrijednost od najviše 10 000 PLN, u kojem slučaju je stečajni upravitelj, sudski nadzornik ili upravitelj u slučaju nesolventnosti može izvršiti bez suglasnosti odbora.

Nadalje, suglasnost odbora vjerovnika nije potrebna za prodaju pokretne imovine ako procijenjena vrijednost sve pokretne imovine koja ulazi u stečajnu masu, kako je naznačena na popisu imovine, nije veća od 50 000 PLN te za prodaju tražbina i ostalih prava ako nominalna vrijednost svih tražbina i ostalih prava koje ulaze u stečajnu masu, kako je navedena na popisu imovine, nije veća od 50 000 PLN. Isto vrijedi i za suglasnost za prodaju tražbina i ostalih prava ako nominalna vrijednost svih tražbina i ostalih prava koje ulaze u stečajnu masu, kako je navedena na popisu tražbina, nije veća od protuvrijednosti 50 000 PLN.

Upis u zemljišne knjige i registar založnih prava ili drugi registar kojim se imovina stranke u stečaju opterećuje ograničenim stvarnim pravom izvršen bez suglasnosti koja se zahtijeva u skladu s člankom 1. podliježe brisanju po službenoj dužnosti. Osnova za brisanje jest pravomoćna odluka stečajnog suca kojom se utvrđuje da je upis nedopušten (članak 206. stavak 5. Stečajnog zakona).

Stečajni sudac navodi koje radnje stečajni upravitelj ne smije izvršiti bez njegove suglasnosti ili suglasnosti odbora vjerovnika. To znači da stečajni sudac može proširiti katalog radnji iz članka 206. za koje je potrebna suglasnost odbora vjerovnika pod prijetnjom ništavosti.

Pravne radnje kojima je stranka u stečaju prodala svoju imovinu u razdoblju od 12 mjeseci prije podnošenja zahtjeva za pokretanje stečajnog postupka smatraju se ništavima ako su izvršene besplatno ili uz naknadu, ali je vrijednost činidbe stranke u stečaju očito veća od vrijednosti protučinidbe koju je ta stranka dobila ili koja je rezervirana za tu stranku ili za treću osobu. To se pravilo primjenjuje *mutatis mutandis* i na sudsku nagodbu, priznavanje tražbine i odricanje od tražbine.

Isto tako, osiguranje otplate te otplata duga koji nije dospio na plaćanje nemaju učinka ako ih je stranka u stečaju sklopila u razdoblju od šest mjeseci prije podnošenja zahtjeva za pokretanje stečajnog postupka. Međutim, strana koja je primila plaćanje ili osiguranje može podnošenjem zahtjeva ili prigovora zahtijevati priznavanje učinka tih radnji ako u trenutku izvršenja tih radnji nije bila svjesna da postoje razlozi za proglašenje stečaja.

Prethodno navedena pravila ne primjenjuju se na vrijednosne papire uspostavljene prije proglašenja stečaja koji se odnose na terminske/buduće financijske operacije, zaduživanja na temelju financijskih instrumenata ili prodaju vrijednosnih papira na temelju repo ugovora iz članka 85. stavka 1.

Na zahtjev treće osobe stečajni sudac može naložiti da se izvrši povrat uzajamnog izvršenja te osobe iz stečajne mase ako je to izvršenje bilo povezano s pravnom radnjom između te treće osobe i stranke u stečaju u odnosu na imovinu koja ulazi u stečajnu masu. Na tu se vrstu izvršenja *mutatis mutandis* primjenjuju **odredbe** o nepropisnom izvršenju. Povrat tog izvršenja može se naložiti ako je pravna radnja nastupila nakon proglašenja stečaja i prije objave odluke o stečaju u registru, a treća osoba uz dužnu pažnju nije mogla znati za proglašenje stečaja (članak 77. Zakona o restrukturiranju).

Ustup buduće tražbine nema učinka u odnosu na stečajnu masu ako je ta tražbina nastala nakon proglašenja stečaja, osim ako je ugovor o ustupu tražbine sklopljen najmanje šest mjeseci prije podnošenja zahtjeva za pokretanje stečajnog postupka u pisanom obliku na ovjereni datum.

Stečajni sudac, po službenoj dužnosti ili na zahtjev stečajnog upravitelja, pravnu radnju izvršenu uz plaćanje proglašava ništavom u odnosu na stečajnu masu ako ju je stranka u stečaju u razdoblju od šest mjeseci prije podnošenja zahtjeva za pokretanje stečajnog postupka izvršila sa svojim bračnim drugom, srodnikom, uključujući tazbinu, u ravnoj liniji, srodnikom, uključujući tazbinu, u pobočnoj liniji do uključivo drugog koljena, s osobom koja je u stvarnom odnosu s osobom u stečaju, s kojom živi u zajedničkom kućanstvu ili koja je njegov posvojitelj ili posvojenik, osim ako druga strana u toj radnji dokaže da to nije bilo štetno za interese vjerovnika. Protiv odluke stečajnog suca može se podnijeti žalba.

Prethodno navedeno pravilo vrijedi i za radnje koje je stranka u stečaju izvršila s poduzećem u kojem je član uprave ili jedini partner ili dioničar ili s poduzećima u kojima su osobe navedene u prvom stavku članovi uprave ili jedini partneri ili dioničari. To se pravilo primjenjuje *mutatis mutandis* i na radnje koje je izvršila stranka u stečaju koja je poduzeće ili pravna osoba, ako ju je izvršila sa svojim partnerima, njihovim zastupnicima ili bračnim drugovima te s povezanim poduzećima, njihovim partnerima i zastupnicima te bračnim drugovima tih osoba te na radnje koje je stranka u stečaju koja je poduzeće izvršila s drugim poduzećem, ako je jedno od njih matično poduzeće ili ako je to poduzeće matično poduzeće stranke u stečaju i druge strane koja sudjeluje u radnji. Stečajni sudac, po službenoj dužnosti ili na zahtjev stečajnog upravitelja, proglašava određeni dio naknade koji se odnosi na razdoblje prije proglašenja stečaja, ali najviše šest mjeseci prije podnošenja zahtjeva za pokretanje stečajnog postupka, ništavim u odnosu na stečajnu masu ako je naknada za rad osobe koja zastupa stranku u stečaju ili zaposlenika koji obavlja zadaće upravljanja poduzećem ili naknada osobi koja pruža usluge povezane s upravljanjem poduzećem stranke u stečaju ili nadzorom nad njime kako je utvrđeno ugovorom o radu, ugovorom o djelu ili odlukom upravljačkog tijela stranke u stečaju koja je zaključena ili donesena prije proglašenja stečaja očito veća od prosječne naknade za tu vrstu rada ili usluga te nije opravdana količinom rada, čak i ako je ta naknada već isplaćena.

Stečajni sudac može naknadu prethodno navedenim osobama za razdoblje nakon proglašenja stečaja proglasiti u cijelosti ili djelomično ništavom u odnosu na stečajnu masu ako nije opravdana količinom rada jer je upravljanje preuzeo stečajni upravitelj.

Na zahtjev stečajnog upravitelja stečajni sudac proglašava ništavim u odnosu na stečajnu masu i sljedeće radnje:

opterećivanje imovine stranke u stečaju hipotekom, založnim pravom, registarskim založnim pravom ili pomorskom hipotekom ako stranka u stečaju nije bila osobni dužnik osiguranom vjerovniku te je teret uspostavljen u razdoblju od 12 mjeseci prije podnošenja zahtjeva za pokretanje stečajnog postupka te stranka u stečaju nije primila nikakvu protučinidbu u vezi s njegovom uspostavom

opterećivanje imovine stranke u stečaju hipotekom, založnim pravom, registarskim založnim pravom ili pomorskom hipotekom ako je teret na nekretnini uspostavljen u zamjenu za protučinidbu čija je vrijednost nerazmjerno niža u usporedbi s vrijednošću uspostavljenog osiguranja

prethodno navedene terete bez obzira na vrijednost protučinidbe ako se njima osiguravaju dugovi osoba iz članka 128. Stečajnog zakona (bliske osobe i srodnici stranke u stečaju), osim ako druga stranka dokaže da to nije bilo štetno za interese vjerovnika

ugovorne kazne predviđene za neizvršenje ili nepropisno izvršenje obveze, ako je stranka u stečaju u velikoj mjeri izvršila obvezu ili ako je ugovorna kazna očito previsoka.

Pravne radnje koje je stranka u stečaju izvršila na štetu vjerovnika u pitanjima koja nisu obuhvaćena Stečajnim zakonom uređena su *mutatis mutandis* odredbama [Građanskog zakonika](#) o zaštiti vjerovnika od nesolventnosti dužnika.

U postupku restrukturiranja, u skladu s člankom 129. Zakona o restrukturiranju, suglasnost odbora vjerovnika potrebna je za sljedeće radnje dužnika ili upravitelja u slučaju nesolventnosti, u suprotnom se smatraju ništavima:

elementi koji masu nagodbe ili masu u postupku sanacije opterećuju hipotekom, založnim pravom, registarskim založnim pravom ili pomorskom hipotekom radi osiguranja tražbine koja nije obuhvaćena nagodbom

prijenos vlasništva nad predmetom ili pravom radi osiguranja tražbine koja nije obuhvaćena nagodbom

elementi koji masu nagodbe ili masu u postupku sanacije opterećuju drugim pravima

ugovaranje kredita ili zajmova

sklapanje ugovora o davanju u zakup dužnikova poduzeća ili njegova organiziranog dijela ili drugi sličan ugovor

(prethodno navedene radnje koje su izvršene uz suglasnost odbora vjerovnika ne mogu se smatrati ništavima u odnosu na stečajnu masu)

prodaja nekretnina ili druge imovine čija je vrijednost veća od 500 000 PLN, a provodi je dužnik.

Odredbu ugovora kojeg je dužnik strana koje sprečavaju ili ometaju postizanje cilja ubrzanog postupka nagodbe smatraju se ništavima u odnosu na masu nagodbe (članci 248., 273. i 297. Zakona o restrukturiranju).

U postupku sanacije pravne radnje dužnika u kojima je prodao svoju imovinu, ako je vrijednost činidbe koju je pružio dužnik znatno veća od vrijednosti protučinidbe pružene dužniku ili rezervirane za dužnika ili za treću osobu, a izvršene su u razdoblju od 12 mjeseci prije podnošenja zahtjeva za pokretanje postupka sanacije, smatraju se ništavima u odnosu na masu u postupku sanacije. To se pravilo primjenjuje *mutatis mutandis* i na sudsku nagodbu, priznavanje tražbine i odricanje od tražbine.

Vrijednosni papiri koji se odnose na masu u postupku sanacije isto se tako smatraju ništavima ako su uspostavljeni u izravnoj vezi s protučinidbom koju prima dužnik, a koje je dužnik uspostavio u razdoblju od 12 mjeseci prije podnošenja zahtjeva za pokretanje postupka sanacije te vrijednosni papiri u dijelu koji je, na dan uspostave vrijednosnog papira, za više od polovine veći od vrijednosti osigurane protučinidbe koju prima dužnik zajedno s tražbinama osiguranima kolateralom navedenima u dokumentu koji čini osnovu za uspostavu vrijednosnog papira, a koji je uspostavljen u razdoblju od 12 mjeseci prije podnošenja zahtjeva za pokretanje postupka sanacije (članak 304. Zakona o restrukturiranju).

U postupku sanacije stečajni sudac, po službenoj dužnosti ili na zahtjev upravitelja u slučaju nesolventnosti, proglašava određeni dio naknade koji se odnosi na razdoblje prije proglašenja stečaja, ali najviše tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva za pokretanje postupka sanacije, ništavim u odnosu na masu u postupku sanacije ako je naknada za rad dužnikova zastupnika ili zaposlenika koji obavlja zadaće upravljanja poduzećem ili naknada osobi koja pruža usluge povezane s upravljanjem poduzećem dužnika ili nadzorom nad njime kako je utvrđeno ugovorom o radu, ugovorom o djelu ili odlukom upravljačkog tijela dužnika koja je zaključena ili donesena prije pokretanja postupka sanacije očito veća od prosječne naknade za tu vrstu rada ili usluga te nije opravdana količinom rada, čak i ako je ta naknada već isplaćena.

Stečajni sudac može naknadu prethodno navedenim osobama za razdoblje nakon pokretanja postupka sanacije proglasiti u cijelosti ili djelomično ništavom u odnosu na masu u postupku sanacije ako nije opravdana količinom rada jer je upravljanje preuzeo upravitelj u slučaju nesolventnosti (članak 305. Zakona o restrukturiranju).

Upravitelj u slučaju nesolventnosti može pokrenuti postupak za proglašenje radnji ništavima te druge postupke u kojima se tražbina temelji na ništavosti radnje.

Radnja se ne može proglasiti ništavom nakon isteka jedne godine od pokretanja postupka sanacije, osim ako je ta ovlast istekla ranije u skladu s

[Građanskim zakonikom](#). Taj se rok ne primjenjuje ako je zahtjev za proglašenje radnje ništavom podnesen u obliku prigovora.

Pravne radnje koje je stranka u stečaju izvršila na štetu vjerovnika u pitanjima koja nisu obuhvaćena prethodno opisanim odredbama mogu se osporavati u skladu s odredbama [Građanskog zakonika](#) o zaštiti vjerovnika od nesolventnosti dužnika (članci od 306. do 308. Zakona o restrukturiranju).

Posljednji put ažurirano: 09/12/2019

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.